

DIRECCIÓ GENERAL D'INFÀNCIA I ADOLESCÈNCIA

Ciutat Administrativa 9 d'Octubre
C/ Democràcia, 77. Edif. T3 46018 VALENCIA

**INFORME SOBRE L'IMPACTE EN LA INFÀNCIA, EN L'ADOLESCÈNCIA I EN LA FAMÍLIA
AVANTPROJECTE LLEI DE LA GENERALITAT D'INFÀNCIA I ADOLESCÈNCIA**

1. Identificació de la iniciativa (norma, pla o programa).

1.1. Denominació

Avantprojecte Llei de la Generalitat d'Infància i Adolescència.

1.2. Origen de la seua elaboració

L'objectiu d'aquesta norma és donar resposta a diferents necessitats detectades en aquest àrea, especialment la situació creada per les recents reformes de la normativa estatal en matèria de drets i de protecció de la infància i l'adolescència, instrumentada en la Llei Orgànica 8/2015, de 22 de juliol, i la Llei 26/2015, de 28 de juliol, de modificació del sistema de protecció a la infància i a l'adolescència.

Així mateix, pretén reaccionar davant de la demanda social plantejada per diferents entitats de la societat civil i rebuda per la iniciativa política a través de la firma del Pacte per la Infància subscrit per tots els partits polítics representats en les Corts Valencianes el 14 de juliol de 2016.

2. Identificació dels drets, les necessitats i els grups concrets de la infància sobre els quals la iniciativa pot impactar.

2.1. Drets concrets de la infància sobre els quals pot tindre incidència.

L'avantprojecte té impacte directe sobre un gran nombre de drets de la infància. A continuació presentem un llistat dels principals drets sobre els que incideix el text normatiu, posteriorment es ressaltarà les principals incidències:

- Definició de xiquet, xiqueta
- Principi de no discriminació
- Principi d'interés superior del xiquet/a
- Donar efectivitat als drets fins al màxim dels recursos disponibles
- Drets i deures dels pares i evolució de les facultats del xiquet/a
- Dret a la vida, la supervivència i el desenvolupament

- Dret a un nom i una nacionalitat
- Dret a preservar la identitat
- La separació del xiquet/a dels seus pares
- La reunificació de la família
- El dret del xiquet/a a ser oïda
- Dret a la llibertat d'expressió.
- Dret a la llibertat de pensament, de consciència i de religió
- Dret d'associació i de reunió
- Dret a la protecció de la vida privada
- Dret a la informació
- Obligacions comunes dels pares i assistència de l'Estat
- Dret a la protecció contra tota forma de violència
- Drets dels xiquets/es privats del seu mig familiar
- Drets del xiquet/a en matèria d'adopció
- Drets dels xiquets/es refugiats
- Drets dels xiquets/es amb diversitat funcional
- Dret a la salut
- Dret a l'avaluació periòdica de l'internament
- Dret a beneficiar-se d'un nivell de vida adequat per al seu desenvolupament
- Dret a l'educació
- Xiquets/es de minories
- Dret a l'esbarjo, al joc i a participar en activitats artístiques i culturals
- Dret a ser protegits contra l'explotació econòmica i el treball infantil
- Dret a ser protegits contra l'ús il·lícit i el tràfic d'estupefaents
- Dret a ser protegits contra l'explotació i l'abús sexual
- Dret a ser protegits de venda, tràfic i tracta de xiquets/es
- Dret a ser protegits contra altres formes d'explotació
- Tortura i privació de llibertat
- Dret a la recuperació i reintegració social dels xiquets/es víctimes de totes maneres d'abandó o maltractament
- Drets dels xiquets/es que han infringit les lleis penals. Administració de Justícia de Adolescents en conflicte amb la llei.

2.2. Necessitats bàsiques de la infància sobre les quals pot tindre incidència.

El text analitzat recull una serie d'accions dirigides a donar cobertura a, entre altres, necessitats bàsiques de la infància, com son:

- ✓ Alimentació adequada
- ✓ Vivenda adequada
- ✓ Vestit i higiene adequada
- ✓ Atenció sanitària
- ✓ Son i descans
- ✓ Espai exterior adequat
- ✓ Exercici físic
- ✓ Protecció de riscos físics
- ✓ Protecció de riscos psicològics
- ✓ Necessitats sexuals i reproductives
- ✓ Participació activa i normes estables
- ✓ Vinculació afectiva primària
- ✓ Interacció amb adults
- ✓ Interacció amb iguals
- ✓ Educació formal
- ✓ Educació no formal
- ✓ Joc i temps d'oci

2.3. Especial impacte de la iniciativa en grups concrets i circumstàncies de xiquets, xiquetes i adolescents.

La norma impacta de forma especial en el grups que s'indiquen en l'apartat següent:

- Menors d'edat barons
- Menors d'edat dones
- Xiquets i xiquetes de 0 a 3 anys
- Xiquets i xiquetes de 3 a 6 anys
- Xiquets i xiquetes de 6 a 12 anys
- Adolescents
- Xiquets, xiquetes i adolescents amb problemes de salut mental
- Xiquets o xiquetes amb malalties cròniques i greus
- Consumidors de drogues
- Xiquets i xiquetes que no assisteixen a classe i que abandonen els seus estudis prematurament
- Víctimes de maltractament
- Xiquets i xiquetes amb dificultats d'aprenentatge
- Xiquets, xiquetes i adolescents amb trastorns de conducta
- Menors d'edat en conflicte amb la llei
- Xiquets i xiquetes en el sistema de protecció per risc o desemparament
- Xiquets i xiquetes refugiats i sol·licitants d'asil
- Xiquets i xiquetes en processos migratoris amb referents familiars adults

- Xiquets i xiquetes estrangers no acompanyats
- Xiquets i xiquetes d'ètnia gitana i altres minories
- Xiquets i xiquetes amb discapacitat
- Xiquets, xiquetes i adolescents urbans
- Xiquets, xiquetes i adolescents rurals
- Identitat sexual en la infància i l'adolescència
- Jovens que durant la seua minoria d'edat, i just abans de complir els 18 anys, van ser xiquets i xiquetes del sistema de protecció (joves ex-tutelats)

3. Identificació de circumstàncies i col·lectius de famílies sobre els quals la iniciativa pot impactar.

L'avantprojecte de llei té un impacte directe i profund sobre la infància i adolescència, i sobre tots els entorns en el que aquesta es desenvolupa (escolar, comunitari, sanitari, etc.).

L'entorn familiar es el principal referent per al desenvolupament de la infància i el seu primer entorn de referència, es per això, que la norma proposta impacta també directament en la situació de les famílies de la Comunitat Valenciana.

Aquesta importància es reflecteix en l'estructura de l'avantprojecte, on el Capítol IV del Títol II rep el nom de **“Drets en l'àmbit de les relacions familiars”**, garantint el dret de relacions i convivència que tenen els xiquets i xiquetes.

La diversitat familiar es una de les principals característiques de la realitat existent en la nostra comunitat, de forma que la intervenció familiar ha d'aglutinar diferents situacions i necessitats que donen resposta a la realitat existent al voltant de la infància i adolescència actual.

A continuació farem un anàlisi més detallat de les realitats familiars establertes en l'avantprojecte de llei.

Famílies monoparentals

L'article 88 de la norma estableix les accions de prevenció secundària, incloent accions destinades a donar suport als que exerceixen les responsabilitats parentals en aquelles situacions familiars en què l'exercici d'aquestes responsabilitats comporta més dificultats, entre les que es troben les famílies monoparentals.

Famílies adolescents o pares primerencs

Es altre dels col·lectius que l'article 88 de prevenció secundària inclou entre les situacions familiars en què l'exercici de les responsabilitats parentals comporta més dificultat.

Famílies amb xiquets i xiquetes amb problemes de conducta

En el cas d'aquest col·lectiu la norma preveu, entre els principis d'actuació, fomentar i garantir programes d'intervenció familiar, fent partícip la família en la solució de les controvèrsies, formant els progenitors en maneig conductual i en estratègies de prevenció de futurs comportaments antisocials.

Famílies amb xiquets i xiquetes amb diversitat funcional

Els articles 57 i 58 del text proposat desplega una intervenció global sobre els xiquets i xiquetes amb diversitat funcional, incloent la família com a element d'intervenció. De forma que se despleguen les accions i mesures necessàries per a facilitar a la infància i adolescència amb diversitat funcional la seua integració en l'àmbit familiar, i proporcionar la protecció i l'assistència necessàries per a aconseguir la permanència o inclusió en un entorn familiar com el context més adequat per a l'atenció integral que necessiten.

Inclou polítiques que afavorisquen la disponibilitat del temps necessari per a la seua atenció en el context familiar.

Implica accions conjuntes de les Conelleries competents en matèria de salut i inclusió social per realitzar accions de suport familiar.

Famílies sense llar

L'avantprojecte fa una proposta rellevant per tal de erradicar la pobresa infantil i garantir el dret a una vivenda digna.

Per aquesta raó, l'article 54.3 indica la directriu de donar suport a les famílies i els xiquets, xiquetes i adolescents amb risc de no tindre llar, s'evitaran els desnonaments, les mudances innecessàries i la separació de les famílies, i se'ls proporcionarà un allotjament temporal i solucions a llarg termini en matèria d'habitatge.

Famílies nombroses

La política de recolzament de l'avantprojecte de llei per garantir la equitat dels xiquets i xiquetes en l'accés als recursos existents, incorpora accions destinades a afavorir els entorns on les necessitats de la infància son més vulnerables. Es el cas de l'article 35, que referit als programes d'ajuda a l'ensenyament, contempla l'accés tindran accés prioritari a aquests programes els fills i filles de famílies nombroses, atenent la categoria que tinguen.

Famílies en conflicte

L'article 30, dins del capítol referit als drets en l'àmbit de les relacions familiars, explica que la Generalitat promourà serveis de mediació per a les famílies en conflicte, amb xiquets, xiquetes o adolescents a càrrec seu, amb l'objecte que resolguen de forma consensuada les discrepàncies relatives a l'exercici de la responsabilitat parental i dels drets de relació i convivència arrellegats en aquest article, i garantirà l'accés a aquest en condicions d'equitat.

L'esperit del text implica una política d'infància que va íntimament lligada a una política familiar que intenta cobrir les necessitats de les diverses realitats existents, garantint i afavorint la permanència dels xiquets i xiquetes en un entorn familiar.

Fruit d'aquesta política s'implementen accions de recolzament per a l'exercici de la responsabilitat parental, com recull l'article 31, indicant que les administracions públiques promocionaran un exercici positiu de la criança positiva, fonamentat en l'interés dels fills i filles, que siga respectuós amb els seus drets, afavorisca un estil d'aferrament segur, estimule el desenvolupament de les seues capacitats, i oferisca suport i orientació, evitant qualsevol ús de la violència, sense excloure per això l'establiment de límits.

4. Anàlisi de l'impacte.

4.1. Aspectes concrets que s'han identificat en la iniciativa com a productors d'algun tipus d'impacte en la infància, l'adolescència o la família.

L'avantprojecte de Llei de la Generalitat de Infància i Adolescència té com objecte el reconeixement, la garantia i la promoció dels drets de la infància i l'adolescència establits en la Constitució espanyola de 1978, en la Llei orgànica 1/1996, de 15 de gener, de protecció jurídica del menor, modificació parcial del codi civil i de la Llei d'enjudiciament civil i en els tractats internacionals de què Espanya siga part, especialment la Convenció sobre els Drets del Xiquet, i la Convenció de Drets de les Persones amb Discapacitat.

Per tant es tracta d'un document normatiu amb un impacte directe i profund en la infància, adolescència i família. En el text son nombrosos els articles que repleguen iniciatives que produeixen eixe impacte, destacant els següents drets:

Definició del xiquet i xiqueta

L'article 2 replega en el seu àmbit d'aplicació la definició de la població a atendre (infància i adolescència), com a menors de diu anys, establint per tant la franja d'edat referent a aquest col·lectiu.

Per altra banda, l'article 4 inclou entre els principis rectors de la norma la consideració de xiquets, xiquetes i adolescents com a ciutadans i ciutadanes i com a subjectes actius de dret. No obstant, hi ha que ressaltar el criteri d'interpretació que apareix en l'article 3.2 on indica que totes les mesures previstes que puguen afectar la limitació de la capacitat d'obrar dels xiquets, xiquetes i adolescents s'interpretaran de manera restrictiva. No obstant això, les prohibicions i restriccions expresses que conté constitueixen mesures per a defendre els drets de la infància i l'adolescència i hauran de ser observades encara que hi haja el consentiment del xiquet, xiqueta o adolescent o dels seus representants legals.

No discriminació

Entre els principis rectors i les línies d'actuació (art.4 i 5) apareix la no discriminació de xiquets, xiquetes i adolescents.

Al llarg del text s'identifiquen diversos col·lectius especialment vulnerables, com pot ser:

- Xiquets i xiquetes amb conductes inadaptades
- Xiquets sol·licitants d'asil
- Xiquets i xiquetes de minories ètniques
- Xiquets i xiquetes immigrants
- Xiquets i xiquetes amb problemes de salut mental
- Adolescents en conflicte amb la llei

- Xiquets i xiquetes amb mesures de protecció
- Xiquets i xiquetes entre 0-3 anys

A més s'estableixen accions de discriminació positiva per a alguns d'aquests grups.

Interès superior del xiquet/a

Apareix com a criteri d'interpretació, principi rector i línia d'actuació de la norma (art.3,4 i 5), sent, per tant, un element nuclear del text.

Mesures per donar efectivitat als drets

S'agrupen tota una sèrie de articles que garanteixen els drets de la infància i adolescència, no sols com a línia d'actuació o política integral (art. 6), sinó a través de tota una sèrie de mesures englobades en el Capítol XIII de la norma sota el títol "**Garanties i defensa dels drets**", incloent la difusió dels drets, la formació i l'atenció de qualitat en els serveis dirigits a aquest col·lectiu.

Aquestes garanties es ressalten per al grup de xiquets i xiquetes amb mesures de protecció (art. 106), que serà informat dels seus drets.

Obligacions comuns dels pares i assistència de l'entitat pública

Un dels principis rectors de la norma, reflectit en una de les línies d'actuació es la consideració de la família com l'entorn més adequat per al desenvolupament infantil i adolescent, primant el manteniment o la reintegració en la família d'origen, donant preferència a les mesures que permeten una convivència familiar estable. D'aquesta forma es desenvolupen polítiques familiars de suport i assistència, perquè la família pugui assumir plenament les seues responsabilitats.

Destaca l'article 31 (**Suport en l'exercici de les responsabilitats parentals**), on destaca la promoció de les polítiques d'ús del temps i mesures de conciliació de la vida personal, familiar i laboral que permeten a pares i mares, o a les persones que els substituïsquen en l'exercici de les responsabilitats parentals, disposar del temps que la criança i educació dels seus fills i filles requereixca, en funció de les seues necessitats.

També es promocionarà un exercici positiu de la criança positiva, que siga respectuós amb els drets dels xiquets i xiquetes, afavorint un estil d'afeció segur, estimule el desenvolupament de les seues capacitats, i oferisca suport i orientació.

En el cas de famílies amb xiquets i xiquetes amb conductes inadaptades, els principis d'actuació replega la formació als progenitors en maneig conductual i en estratègies de prevenció de futurs comportaments antisocials. (art. 61).

L'article 87, "**Actuacions preventives de la Generalitat basades en la promoció del bon tracte en l'àmbit familiar**", on es fomenten els programes que fomenten l'establiment de vincles afectius paterno i maternofilials segurs i saludables, així com programes de suport familiar per a la promoció de la salut mental infantil i adolescent, l'adquisició de

competències parentals en les famílies i el coneixement de les característiques diferencials i les necessitats de cada etapa evolutiva, la facilitació del diàleg i la cooperació entre docents i famílies.

Dret a la vida, a la supervivència i al desenvolupament

El capítol I, del Títol II de la norma (***Protecció a la vida i la integritat física i psíquica***) engloba les diferents actuacions dirigides a garantir el dret a la vida dels xiquets i xiquetes davant qualsevol forma de violència i garantint la protecció de la víctima.

Nom, identitat i registre del naixement

Es garanteix el dret a preservar i desenvolupar la seua pròpia identitat personal i idiosincràsia, i a tindre, des del seu naixement, un nom i una nacionalitat. La llei estableix les garanties per tal de que en els centres sanitaris i hospitalaris de la Comunitat Valenciana on es produïsquen naixements s'establisca la inequívoca identificació de les persones nomenades i els protocols necessaris per a promoure amb diligència la seua inscripció en el Registre Civil.

A més s'inclou la inscripció per part de la entitat pública en els casos que no s'haja produït adequadament.

Ser escoltat, participació

S'estableix com a garantia dels drets de la infància, el foment de la seua participació real i efectiva en la societat (art. 74).

L'article 22 recull el dret de participació dels xiquets i xiquetes, impulsant les adaptacions necessàries per tal de que la informació oferida i els canals utilitzats estiguen adaptats a ells.

Aquest dret de participació es especialment ressaltat en el desenvolupament de les actuacions protectores recollides en el Títol III (***Protecció social i jurídica de la infància i la adolescència***), on es presta particular atenció a la necessitat d'escoltar i contar amb la participació dels xiquets i xiquetes objecte de protecció (art.85, art. 86, art. 91).

Entre les competències que l'avantprojecte indica per la Generalitat es troba la promoció de la participació infantil en l'àmbit autonòmic (art. 161), al igual que per a les entitats locals s'establix la promoció de la participació infantil en l'àmbit local (art. 162).

Llibertat d'expressió

Es reconeix expressament el dret del xiquet i xiqueta a la llibertat d'expressió en l'article 21, fomentant la llibre expressió d'opinions.

Llibertat de pensament, consciència i religió

Esta expressament reconegut en l'avantprojecte el dret del xiquet i xiqueta a la llibertat d'ideologia, consciència i religió en l'article 18; escoltant les seues opinions i respectant les seues conviccions.

Dret d'associació i reunió

Estan explícitament reconeguts els drets a la llibertat d'associació i a celebrar reunions (art. 19 i 20). Es promou la participació activa de les persones menors d'edat en l'associacionisme.

Protecció de la vida privada

La legislació proposada reconeix específicament protecció del dret a l'honor, l'intimidat personal i la pròpia imatge (art. 16), el dret front al tractament de dades personals (art. 17), regles específiques per las mitjans de comunicació impeding la difusió de dades que permeten la identificació del xiquet o xiqueta (art. 25), principis d'actuació per a la publicitat (art. 28) i la confidencialitat de la informació i caràcter reservat de les actuacions en l'acció protectora (art. 81).

Dret a la informació

L'article 24 de l'avantprojecte garanteix el dret a la informació, afavorint la creació de versions amigables dels documents i guies elaborades per l'Administració Pública. Al mateix temps, l'article 74 estableix com a garantia dels seus drets la difusió e informació sobre els seus drets i els mitjans per defendre-los i exercirlos.

Protecció contra tota forma de violència

El Capítol I del Títol II del text, sota l'epígraf ***“Protecció de la vida i de la integritat física i psíquica”*** replega un conjunt d'actuacions orientades a garantir la protecció contra tota forma de violència. Es garanteix l'atenció integral del xiquets i xiquetes com a víctimes, garantint el seu dret a opinar en els procediments judicials i administratius (art. 10 i 13).

Els xiquets i xiquetes tenen accés a procediments de queixa i denuncia en relació als maltractaments (art. 76).

L'administració adopta mesures per a promoure diferents formes de disciplina i tractament positiu i no violent (art. 87 Actuacions preventives de la Generalitat basades en la promoció del bon tracte en l'àmbit familiar).

Es promou la realització d'activitats formatives per a grups de professionals implicats en l'atenció a la infància (art.10). S'estableixen protocols de prevenció i de notificació i remissió de situacions de violència.

S'estableixen programes de prevenció, detecció i eradicació de l'agressivitat, la violència i l'assetjament en els centres escolars (art. 41).

Finalment s'estableix com a competència de la Generalitat l'atenció integral a xiquets i xiquetes víctimes de violència (art. 161).

Xiquets i xiquetes privades del seu àmbit familiar

Tot el Títol III de la norma engloba la **“Protecció social i jurídica de la infància i adolescència”**, destacant com a principi d'actuació la preservació de les relacions interpersonals significatives que resulten beneficioses per al desenvolupament de la persona protegida, especialment amb els seus germans o son pare, sa mare o cuidadors primaris, així com el manteniment o la recuperació de la convivència amb la família d'origen (art. 81).

Les administracions tenen l'obligació de col·laborar per satisfer les necessitats del xiquet i xiqueta i executar les activitats previstes en el seu pla d'intervenció (art. 84).

S'indica la formació permanent dels professionals que intervenen en l'actuació protectora (art. 81).

Entre els drets específics d'aquest grup destaquem el de ser escoltat en les decisions que l'afecten (art. 80).

Es certifiquen les famílies acollidores amb requisits d'aptitud per a l'acolliment (art. 119).

S'estableix la supervisió i revisió constant de les mesures de protecció adoptades, i tan sols s'utilitza l'acolliment residencial en el cas de que no siga possible l'acolliment familiar (art. 99).

Es garanteix la participació de les persones acollides en el funcionament de la institució on es troben (art.129).

Prima l'adopció de solucions estables, evitant així el canvi constant de mesura (art. 81).

Drets en matèria d'adopció

La proposta d'adopció garanteix que respon a l'interès superior del xiquet/a (art.134), sent exercida únicament per l'òrgan autoritzat.

Així mateix esdevé clar que la persona protegida es oïda, per tal de que es constate la seua voluntat o disposició favorable a integrar-se en una família alternativa. (art.134).

Es té degudament en compte el dret del xiquet o xiqueta a conèixer els seus orígens biològics (art. 144).

Dret dels xiquets i xiquetes amb diversitat funcional

L'avantprojecte impulsa com a principi rector la no discriminació per raons de diversitat funcional (art. 4.c).

S'impulsen les adaptacions necessàries per tal d'afavorir per part dels xiquets amb diversitat funcional l'exercici del seu dret a la participació (art. 22.1), a ser escoltat e informat dels seus interessos (art. 23.3), l'adaptació dels continguts educatius (art. 33.4), dret a l'oci i l'esport (art.62.3), dret a la formació i accés a l'ocupació (art. 72.1).

Afavorix l'adaptació dels espais i zones urbanes a les seues necessitats (art. 50.1).

La norma expressa la necessitat d'especial atenció a la situació de les xiquetes, xiquets i adolescents que es troben en situació d'especial vulnerabilitat, com ara les persones menors d'edat amb diversitat funcional (art. 52.2).

Els articles 57, 58 i 59 engloben un conjunt de mesures per a la inclusió social, atenció integral i inclusió laboral d'aquest col·lectiu.

En l'àmbit de la protecció es fomentarà la continuïtat dels recolzaments que el xiquet o xiqueta amb diversitat funcional vinguera rebent (art. 103.2), així l'adaptació dels equipaments i centres a les seues necessitats (art. 128.7).

Dret a la salut

Tot el Capítol VI del Títol II es dedica al "***Dret a la salut***", englobant un gran nombre de mesures per garantir el dret de la infància al més alt nivell possible de salut.

A més s'estableix com a competència directa de la Generalitat (art. 161.2.e).

La disposició final segona de l'avantprojecte introdueix modificacions a la Llei de Salut de la C.V. que permeteix la participació d'associacions de l'àmbit de la infància en l'organització dels serveis sanitaris.

La disposició final tercera introdueix modificacions per a la participació de la infància en la presa de decisions en el tractament metge individual.

L'article 55.3 impulsa l'atenció sanitària per al grup de xiquets i xiquetes pertanyents a minories culturals, valorant la seua situació sanitària particular.

Dret a beneficiar-se d'un nivell de vida adequat per al seu desenvolupament

Els articles 47, 48, 49, 50 i 51 recullen mesures per a desenvolupar el dret a un medi ambient saludable, l'adequació de l'espai urbà, zones de joc, esportives i recreatives.

Es garanteix la participació de la infància i l'atenció de les seues necessitats en les polítiques de mobilitat urbana.

A més l'article 54 indica que es donarà suport a les famílies i els xiquets, xiquetes i adolescents amb risc de no tindre llar, s'evitaran els desnonaments, les mudances innecessàries i la separació de les famílies, i se'ls proporcionarà un allotjament temporal i solucions a llarg termini en matèria d'habitatge.

Dret a l'educació

El Capítol V del Títol II desenvolupa el dret a l'educació.

Es garanteix una educació de qualitat, amb un sistema que siga equitatiu e inclusiu (art. 32), suposant un progrés cap a l'accés de tots els xiquets i xiquetes al major nombre possible d'oportunitats educatives.

S'adopten mesures educatives per assegurar que tots els xiquets i xiquetes tinguen les mateixes oportunitats educatives, inclosos xiquets i xiquetes en acolliment familiar o residencial (art. 37), famílies nombroses (art. 35.2), adolescents en conflicte amb la llei (art. 38), xiquets i xiquetes immigrants o de minories ètniques (art. 42.1), adolescents en centres de joves amb problemes de conducta (art. 132.3).

La norma contribueix a que tots els elements de l'ensenyança siguen gratuïts, així com mesures per a millorar l'accés a l'ensenyança (art. 35.3).

S'aborda el tractament de la no escolarització, absentisme i abandonament escolar (art. 39).

I s'estableixen programes per a la prevenció, detecció i lluita contra l'agressivitat, la violència i l'assetjament en els centres docents (art. 41).

Objectius de l'educació

La norma té com objectiu que totes les formes d'educació que s'ofereixen als xiquets i xiquetes s'enfoquen al ple desenvolupament de la seua personalitat i a l'adquisició de coneixements que el capaciten per a l'exercici futur d'activitats laborals i professionals (art. 32).

Els continguts educatius fomentaran l'exercici ple de la seua ciutadania, el coneixement i difusió dels seus drets i deures, el respecte als drets humans i als valors democràtics, la igualtat, la llibertat, la justícia, la tolerància, la solidaritat i la diversitat cultural.

A més es promou l'educació en igualtat d'oportunitats i de gènere; respecte i tolerància, de manera que amb aquests s'afavorisca la prevenció d'actituds i situacions violentes; el respecte a les diverses formes de relació afectiva-sexual; i l'educació intercultural.

Xiquets i xiquetes de minories

La norma ressalta l'especial atenció als xiquets i xiquetes de minories ètniques (art. 42 i 52), afavorint les seues necessitats educatives, com el ràpid aprenentatge de les llengües castellana i valenciana.

L'article 55 agrupa actuacions dirigides a minories culturals, i l'article 66.5 subratlla que els xiquets, xiquetes o adolescents que pertanguen a una cultura no majoritària tenen dret a conèixer-la i que es respecte la seua identitat cultural.

Dret a l'esbarjo, el joc i a participar en les activitats artístiques i culturals

El Capítol IX del Títol II es dedica a "***Dret al desenvolupament a través de l'oci***", i el Capítol X es dedica a "***Dret a la cultura i protecció com a espectador***".

S'adopten les mesures necessàries per a garantir el descans i l'esbarjo dels xiquets i xiquetes, respectant l'horari escolar obligatori i afavorint períodes de descans (art. 65).

S'afavorix el dret a participar en la vida cultural i en activitats d'oci educatiu, especialment de col·lectius especialment vulnerables, com pot ser xiquets i xiquetes amb diversitat funcional o desavantatges econòmiques.

Dret a ser protegit contra la explotació econòmica i el treball infantil

Es prohibeix explícitament l'explotació econòmica i el treball infantil en l'article 73 de la norma. Per altra banda es garanteixen els drets laborals dels joves en edat laboral.

A més s'estableixen normes clares per a la publicitat protagonitzada per xiquets i xiquetes (art. 28 i 29).

Dret a ser protegit contra l'ús il·lícit i el tràfic d'estupefaents

Es garanteix el dret a ser protegits enfront de conductes que puguen generar addicció, com les que es deriven del joc d'atzar i apostes, del mal ús de les noves tecnologies de la informació i del consum de begudes alcohòliques, tabac, drogues, substàncies estupefaents i psicotròpiques (art. 44).

Es considera especialment el principi de promoure i desenvolupar programes de prevenció del consum de drogues i d'altres trastorns addictius en el grup de joves amb conductes inadaptades (art. 61.e).

Es protegeix com a consumidor i usuari de la venda a persones menors de díhuit anys de qualsevol substància que pugua perjudicar la seua salut, cree dependència o produísca efectes euforitzants, depressius o al·lucinògens (art. 69).

Dret a ser protegit contra la explotació i l'abús sexual

L'article 14 de l'avantprojecte protegeix els xiquets, xiquetes i adolescents de tota forma d'explotació de la seua sexualitat, de prostitució infantil, de la pornografia de xiquets, xiquetes i adolescents, i per a garantir que els xiquets i xiquetes no siguen objecte de cap tipus de tràfic, de venda o de sostracció.

Inclou programes de prevenció, educació i formació dels professionals de l'àmbit de la infància.

Dret a la recuperació i reintegració social dels xiquets i xiquetes víctimes de qualsevol forma d'abandó o maltractament

La Generalitat proporcionarà a les xiquetes, xiquets, o adolescents que hagen patit maltractaments, abús sexual o violència masclista, una atenció integral que done resposta a les seues distintes necessitats com a víctimes, tenint dret d'accés preferent als serveis sanitaris, als centres educatius, als serveis i programes socials i a les subvencions i ajudes públiques que resulten necessaris per a satisfer les necessitats derivades de la seua condició de víctima (art. 10).

Així mateix, durà a terme les actuacions necessàries perquè els xiquets, xiquetes, o adolescents que hagen sigut objecte de violència o tràfic de sers humans puguen fer efectius, els drets derivats de la seua condició de víctimes del delicte, posant a disposició de l'Administració de justícia els mitjans tècnics i humans necessaris (art. 13).

4.2. Resum de dades objectives, observacions i valoració subjectiva dels aspectes concrets analitzats que reflectisquen la situació de partida i els canvis que sobre els mateixos pot produir l'aprovació de la iniciativa.

Descripció de la situació de partida

L'Avantprojecte de Llei pretén regular els drets de la infància i adolescència a la Comunitat Valenciana, aplicant-se a les persones de menys de díhuit anys que residisquen o es troben transitòriament en esta comunitat.

Excepcionalment, podrà ser aplicat a majors d'edat quan així es preveja expressament o quan, abans d'aconseguir la majoria d'edat, hagen sigut objecte d'alguna de les mesures administratives o judicials que contempla l'ordenament jurídic.

Actualment a la Comunitat Valenciana viuen **894.406 persones menors de 18 anys d'edat**. Constituïxen el 18 % del total de 4.980.689 habitants del territori autonòmic¹. Del total de població menor de 18 anys d'edat de la C. Valenciana, major percentatge és el de xiquets i jóvens de sexe masculí.

Les xiquetes de la C. Valenciana presenten un percentatge de presència molt més elevat que els xiquets en qüestions com ara:

- Víctima de violència familiar.
- Víctima de delictes contra la llibertat i indemnitat sexual.
- Consum d'alcohol en els últims 30 dies. (entre els 14-18 anys)
- Consum de tabac en els últims 30 dies (entre els 14-18 anys)
- Consum de cànnabis en els últims 30 dies (entre els 14-18 anys).
- Alumnat de 12 anys que ha completat l'Educació Primària.
- Alumnat que es gradua en l'Educació Secundària Obligatòria (ESO).

Estes dades s'extrauen de la web “infància en dades” publicada pel Ministeri de Sanitat, Servicis Socials i Igualtat en coordinació amb UNICEF - Comité Espanyol.

D'acord amb el darrer *Butlletí de protecció* publicat per l'Observatori de la infància del Ministeri de Sanitat, Serveis Socials e Igualtat i que replega les dades referents a l'any

¹La infancia en la Comunidad Valenciana.2016. - UNICEF Comité Comunidad Valenciana

2015, a la Comunitat Valenciana podem destacar les següents dades referides a la **infància en situació de vulnerabilitat**:

- 3.848 xiquets i xiquetes amb mesures de protecció (tutelats o en guarda).
- 2.765 xiquets i xiquetes en situació d'acolliment familiar (1.405 xiquetes i 1.360 xiquets).
- 1.083 xiquets i xiquetes en acolliment residencial (519 xiquetes i 564 xiquets).
- 88 xiquets i xiquetes adoptats en la C. Valenciana en procediments d'adopció nacional (39 xiquetes i 49 xiquets).

En el document *“Informe de la juventud en España 2016”* editat per l'Institut de la Joventut del Ministeri de Sanitat, Serveis socials e Igualtat del Govern d'Espanya, s'analitza la situació de la joventut en el nostre país.

Les dades proporcionades indiquen que a la C. Valenciana hi ha **233.269 joves entre 15 i 19 anys** d'edat (120.174 hòmens i 113.095 dones).

Entre les diferents problemàtiques que presenta aquest col·lectiu destaca el accés al mercat laboral, indicant que en la C. Valenciana la taxa d'atur entre els joves menors de 25 anys es de 48,3 %, sent una mica superior entre els xics (48,8 %) que entre les xiques (47,7 %).

L'informe de l'Observatori de la emancipació del Consell de la Joventut d'Espanya, indica que per al 2º semestre de 2016 a la C. Valenciana **la població jove emancipada (16-29 anys) es de 122.120** (43.833 hòmens, 78.287 dones). Sent més alta la presència de les dones en aquest grup de població.

Altres grups especialment rellevants són els de joves amb discapacitat. Les dades aportades per l'estudi *“Jóvenes con discapacidad en España 2016”* editat per el Ministeri de Sanitat, serveis socials i igualtat del Govern d'Espanya, indiquen que a l'any 2012 les dades reflectien que hi havien **58.648 joves entre 15-18 anys amb discapacitat**. (29.031 hòmens i 29.617 dones).

Previsió de resultats que produirà l'aprovació de la iniciativa

L'aprovació definitiva de l'Avantprojecte de Llei Valenciana de Infància i Adolescència tindrà un efecte directe sobre tots els drets d'aquest col·lectiu, dotant d'una resposta integral i coherent a les seues necessitats.

La norma preveu accions dirigides a fomentar la inclusió dels col·lectius de xiquets i xiquetes més vulnerables, com són: minories ètniques, immigrants, xiquets i xiquetes amb

problemes de salut mental, adolescents en conflicte amb la llei, xiquets i xiquetes amb mesures de protecció, etc.

També preveu el desenvolupament d'una cultura orientada al respecte dels drets de xiquets, xiquetes i adolescents, fomentant la seua consideració com a subjectes actius i ciutadans de ple dret. Activant els canals de participació e informació dels mateixos, creant estructures estables i ajustades al seu desenvolupament (consells locals d'infància) per a la seua participació.

S'impulsara la prevenció i el desenvolupament de programes dirigits a l'abordatge de situacions de risc com a eix principal de l'actuació administrativa.

Es dotara d'un sistema de protecció i atenció socioeducativa més coherent i orientat al ple compliment dels drets de la infància i adolescència. A més es dotara de canals de comunicació, coordinació i col·laboració entre les administracions públiques més ràpids i ajustats a les necessitats del grup objecte d'atenció.

Es crearan estructures i sistemes de garantia que vetllaran per els drets de la infància i la adolescència (Defensoria dels drets de la infància i adolescència, Observatori permanent de la infància i adolescència).

5. Valoració de l'impacte en la família.

L'aprovació definitiva de la norma provoca la identificació d'una serie de col·lectius familiars que es troben en situació d'especial vulnerabilitat, i les necessitats dels quals requereixen una especial atenció i recolzament.

L'avantprojecte incorpora mesures dirigides a l'atenció no únicament de la infància i adolescència de forma individualitzada, sinó també del seu entorn més immediat i directe. Considera la família com l'entorn més adequat per al desenvolupament infantil i adolescent, primant el manteniment o la reintegració en la família d'origen, i donant preferència a les mesures que permeten una convivència familiar estable.

Aquestes mesures pretenen obtindre un impacte directe en les famílies, i en la seua capacitat per abordar diferents situacions que afecten al funcionament del sistema familiar. Es preveu accions que incrementen les habilitats parentals, el bon tracte i l'aferrament segur entre els diferents membres de la unitat familiar.

A més disminuiran els efectes negatius dels elements estressors que incideixen directament sobre el funcionament de les dinàmiques familiars.

D'aquesta forma es pretén obtindre una millora de la situació de partida detectada en situacions familiars, com pot ser: famílies monoparentals, pares primerencs o adolescents, famílies amb xiquets o xiquetes amb problemes de conducta, famílies amb xiquets o xiquetes amb diversitat funcional, famílies nombroses, famílies sense llar, etc.

Per tant, l'impacte de la norma serà **positiu** respecte de l'àmbit familiar.

6. Valoració de l'impacte en la infància i l'adolescència.

L'avantprojecte de Llei de la Generalitat d'Infància i Adolescència, impacta directament en tots els drets d'aquest col·lectiu produint una millora substancial de la situació de partida.

En el punt 4.1 del present informe ja hem analitzat i destacat tots els factors que incideixen en cada un dels drets i situacions que afecten als xiquets i xiquetes objecte d'atenció. A més s'han identificat diferents grups d'atenció que requereixen de mesures concretes d'intervenció i protecció, recollides en la norma.

Es per tant un text legal que marca les directrius clares per tal de dotar a la infància i adolescència d'un marc coherent i complet d'actuació, que aborde de forma integral els problemes que afecten al seu desenvolupament integral.

L'impacte que es preveu serà **positiu**, ja que aborda els principals reptes detectats en l'anàlisi de la situació de partida (pobresa infantil, xiquets i xiquetes amb mesures de protecció, emancipació jove, etc.) i planteja mesures concretes per a disminuir els efectes negatius provocats per els factors de risc existents actualment.

7. Recomanacions sobre l'aplicació de la norma o sobre l'adopció de mesures complementàries i/o compensatòries que pogueren evitar l'impacte negatiu o que puguen garantir i enfortir l'impacte positiu.

Aquest avantprojecte planteja una intervenció global e integral sobre la infància i adolescència del nostre entorn, sent per tant necessari la implicació de tota la societat i administracions en el seu desenvolupament.

Es per tant el marc d'una intervenció coordinada entre diferents actors per afavorir una resposta coherent per part de la societat als reptes que es presenten davant aquest col·lectiu. Aquestes situacions requereixen d'una interconnexió entre departaments de la Generalitat i entre normes i documents normatius que afavorisquen el reconeixement ple de la infància com a grup d'especial protecció i defensa.

Es per això que es recomana la interconnexió de la norma amb altres normes existents, que enfortiran l'impacte positiu buscat, com es el cas de:

- LLEI 8/2017, de 7 d'abril, de la Generalitat, integral del reconeixement del dret a la identitat i a l'expressió de gènere a la Comunitat Valenciana.
- LLEI 15/2017, de 10 de novembre, de la Generalitat, de polítiques integrals de joventut.

També es important estar atents al desenvolupament d'altres normes que, encara trobar-se en fase de desenvolupament, seran fonamentals la seua connexió amb aquest avantprojecte, com poden ser:

- Avantprojecte de Llei de Renda Valenciana d'Inclusió.
- Avantprojecte de Llei de Serveis Socials Inclusius de la Comunitat Valenciana.
- Nou decret del Consell pel qual es regularà el reconeixement de família monoparental en l'àmbit de la Comunitat.
- Avantprojecte de Llei valenciana per a la igualtat de les persones LGTBI.

Annex. Relació de consultes realitzades a altres òrgans de l'administració, a entitats de qualsevol tipus, a xiquets, xiquetes i adolescents i metodologia i tècniques empleades per a la realització de l'informe.

L'avantprojecte de la Llei de la Generalitat d'Infància i Adolescència ha comptat amb la participació dels xiquets, xiquetes i adolescents de la Comunitat Valenciana durant tot el procés de la seua elaboració.

A continuació anem a reflectir els principals resultats obtinguts en aquest procés.

1º FASE: CONSULTA CIUTADANA PREVIA

Seguint les indicacions legals, de conformitat amb l'article 133.1 de la Llei 39/2015, d'1 d'octubre, del Procediment Administratiu Comú de les Administracions Públiques, es va substanciar una consulta pública, a través del portal web de la Generalitat Valenciana en què es demanava l'opinió dels ciutadans i de les organitzacions més representatives sobre:

- a) Els problemes que es pretenen solucionar amb la iniciativa.
- b) La necessitat i oportunitat de la seua aprovació.
- c) Els objectius de la norma.
- d) Les possibles solucions alternatives reguladores i no reguladores.

Aquesta fase tingue una durada d'un mes, estan obert entre el 27 de gener i el 27 de febrer de 2017.

En aquesta fase ja s'incorporaren els xiquets i xiquetes incloent una versió amigable de tots els documents presentats a la ciutadania. A més es convida a participar en la consulta als Consells Municipals d'Infància de la Comunitat Valenciana.

Es va convidar expressament a participar als òrgans de representació infantil amb què compten aquelles localitats de la Comunitat Valenciana que s'han adherit al programa de Ciutats Amigues de la Infància d'UNICEF i la invitació es va fer extensiva a altres fòrum locals de participació infantil. La seua resposta fou molt positiva i es reberen aportacions dels consells municipals d'infància d'Alzira, Mislata, Quart de Poblet, i Sagunt.

En total es reberen 79 aportacions entre col·lectius i persones físiques, que es repartixen quasi per igual entre propostes infantils (44%) i de la resta de la població (56%).

Entre les aportacions infantils els principals temes tractats han sigut el dret a ser escoltat, el dret a la informació i el dret a la protecció.

2º FASE: TREBALL CONSELLS MUNICIPALS D'INFANCIA

En una segona fase s'elabora un material adaptat per als Consells Municipals d'Infància, per a ser treballats per cada consell al seu municipi, de forma que es plasmaren les principals propostes dels xiquets i xiquetes de cada municipi per a la futura llei.

Totes aquestes propostes es posaren en comú en un Fòrum de Treball dels Consells Municipals d'Infància, on assistiren representants de tots els consells participants. Es celebra en la localitat de Piles, en juny de 2017.

A la trobada assistiren 55 participants, i es replegaren les principals propostes en drets com:

- Relació amb la família.
- Participació.
- Protecció de la salut i atenció sanitària.
- Cultura, temps lliure, joc i esports.
- Habitatge digne, espai urbà.
- Xiquets i xiquetes amb diversitat funcional.
- Educació.
- Mitjans de comunicació, noves tecnologies.
- Xiquets i xiquetes amb conductes inadaptades.

Participaren xiquets i xiquetes de localitats com: Vila-Real, Vall d'Uixó, Sagunt, Alaquàs, Quart de Poblet, Mislata, Gata de Gorgos, Xàbia, Teulada, Bellreguard, La Font d'en Carros i Torrent.

Aquestes propostes, junt al fruit del treball realitzat per uns grups d'experts i professionals en diferents matèries, han sigut el material d'inici per a la redacció de l'avantprojecte de la Llei de la Generalitat d'infància i adolescència.